

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Okresní státní zastupitelství v Českém Krumlově**, se sídlem Kaplická 162, Český Krumlov, ve věci ochrany proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 21. 4. 2015, č. j. 10 A 36/2015 - 9,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III.** Návrh na přikázání věci, kterou Krajský soud v Českých Budějovicích eviduje pod sp. zn. 10 A 36/2015, jinému soudu **se zamítá**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), jímž mu nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků z důvodu, že právo na soudní ochranu uplatňuje zjevně šikanózním způsobem, svévolně a účelově a soudí se nikoli se snahou o meritorní řešení sporu, nýbrž pro samotné vedení sporu.

II. Obsah kasační stížnosti

[2] Zmíněné usnesení krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, v níž vyjádřil nesouhlas s postupem krajského soudu, neboť z tohoto usnesení není patrné, v čem je žaloba kverulatořní.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[3] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, důvody kasační stížnosti odpovídají důvodům podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zdejší soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zkoumal při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[4] Nejvyšší správní soud jen krátce zmiňuje, že netrval na zaplacení soudního poplatku a povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti. Trvání na těchto požadavcích by totiž značilo jen řetězení téhož problému, jelikož předmětem přezkumu je usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků. K danému srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77.

[5] Zdejší soud se plně ztotožnil se závěrem a odůvodněním krajského soudu, že povaha sporu vedeného před tímto soudem nesla znaky svévolného vedení sporu. Z tohoto důvodu je přitom v případě, že je takový postup okolnostmi konkrétní věci řádně odůvodněn, důvodné nepřiznat osvobození od soudních poplatků.

[6] Při dané úvaze lze vyjít ze stanoviska Nejvyššího soudu ze dne 12. 5. 2010, sp. zn. Cpjn 204/2009, podle kterého „*v této souvislosti je třeba vzít v úvahu účel právní úpravy soudních poplatků, od něž se odvíjejí i způsoby určení jeho výše v jednotlivých případech. Obecně uznávaným účelem (funkcí) soudních poplatků je zabezpečit zčásti úhradu nákladů, které vznikají státu výkonem soudnictví (fiskální funkce), omezovat podávání některých neuvážených či svévolných (šikanózních) návrhů na zahájení soudních řízení (regulační funkce) a působit na to, aby povinní dobrovolně plnili své povinnosti (motivační funkce) – srov. např. důvodovou zprávu k zákonu č. 549/1991 Sb. nebo náleží Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. II. ÚS 2432/08*“. S ohledem na tyto jednotlivé funkce soudních poplatků dochází zdejší soud k závěru, že je důležité nejen chránit zájmy účastníka řízení, který se domáhá svých práv soudní cestou, ale zároveň zajistit, aby si účastník řádně uvědomoval důležitost předmětného řízení a byl si zřetelně vědom okolností, které jeho řízení doprovázejí. Proto při posuzování osvobození od soudních poplatků soud musí kromě majetkové situace žadatele posoudit i procesní postup, jakým účastník dané řízení vede (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2012, č. j. 2 As 113/2012 - 12).

[7] Jak již zdejší soud konstatoval např. v rozsudku ze dne 28. 6. 2013, č. j. 5 As 43/2013 - 11, zneužívání dobrodiní osvobození od soudních poplatků je nepochybně důvodem způsobilým legitimizovat odklon od dosavadní rozhodovací praxe. Má-li soud v každém jednotlivém případě vážit konkrétní specifické okolnosti žádosti o osvobození od soudních poplatků a individuální poměry žadatele, musí se v rámci tohoto postupu zabývat i otázkou, jak již bylo naznačeno, zda žadatel neuplatňuje svá práva svévolně či šikanózním způsobem. Jakkoliv § 36 odst. 3 s. ř. s. oproti § 138 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, výslovně nereprobuje osvobození účastníka řízení od povinnosti platit soudní poplatek v případě „svévolného uplatňování práva“, úvaha v naznačeném smyslu musí být imanentní součástí posouzení specifických okolností žádosti a individuálních poměrů žadatele a uplatní se tedy i v soudním řízení správním. Opačný závěr by byl v přímém rozporu s účelem tohoto institutu, jenž primárně brání tomu, aby účastník řízení nemohl pouze pro svou nepříznivou majetkovou situaci uplatňovat své právo u soudu. Usnesení, kterým soud nevyhoví žádosti o osvobození od soudních poplatků v případě evidentního zneužívání práva na přístup k soudu, nemůže být s posledně jmenovaným právem účastníka řízení v rozporu (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2010, č. j. 8 As 22/2010 - 91).

[8] Krajský soud se při závěru o šikanózním výkonu práva přidržel okolností stávajícího případu a dále zhodnotil postup stěžovatele v jeho dalších sporech. Vedle velkého počtu sporů, které stěžovatel vede (několik set spisů), což by samo o sobě nemohlo odůvodnit neosvobození od soudního poplatku, krajský soud upozornil na způsob, jakým stěžovatel sdělil soudu informace

o svých majetkových poměrech, a povahu žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu a také podobnost takového postupu v dalších stěžovatelových sporech. V podmínkách nynější věci tedy krajský soud poukázal na povahu sporu, kdy z přístupu stěžovatele není patrná snaha o vyřešení věci. Dále krajský soud popsal, že takový průběh sporu se neliší od dalších obdobných stěžovatelových věcí. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede velké množství sporů, sama o sobě neznamena, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Rozhodující je sériovost a stereotypnost stěžovatelem vedených sporů, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů. Charakteristické pro stěžovatele je i to, že jeho kasační stížnosti často neobsahují konstruktivní kasační námitky ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., ale pouhé výhrady, resp. domněnky a představy o tom, jaký měl být v dané situaci správný postup příslušného soudu.

[9] Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud aplikoval ve věci správný právní předpis a řádně odůvodnil, v čem spatřuje zjevně šikanózní způsob, svévolnost a účelovost uplatňování práva stěžovatele na soudní ochranu. K dalším tvrzením stěžovatelem v kasační stížnosti uplatněným zdejší soud konstatuje, že šlo dílem o nekonkrétní tvrzení, z nichž nebylo možno identifikovat stěžovatelovy projednatelné námitky proti napadenému usnesení krajského soudu, dílem šlo o vyjádření stěžovatelových názorů na povinnosti účastníka řízení či soudu bez užší vazby k předmětu nynějšího řízení před zdejším soudem.

IV. Závěr a náklady řízení

[10] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[11] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterých nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady.

[12] Společně s kasační stížností podal stěžovatel návrh, aby věc vedená před krajským soudem pod sp. zn. 10 A 36/2015 byla přikázána jinému soudu.

[13] Dle § 9 odst. 2 s. ř. s. upravujícího tzv. delegaci vhodnou platí: „*Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné.*“ Vzhledem k tomu, že stěžovatel žádné relevantní důvody pro přikázání věci nesdělil a Nejvyšší správní soud žádné zákonné důvody pro takový postup neshledal, stěžovatelův návrh byl zamítnut.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu